



Euroopan unionin  
neuvosto

Bryssel, 24. toukokuuta 2018  
(OR. en)

9236/18

---

Toimielinten välinen asia:  
2016/0359 (COD)

---

JAI 488  
JUSTCIV 121  
EJUSTICE 61  
ECOFIN 478  
COMPET 359  
EMPL 232  
SOC 295  
CODEC 827

## ILMOITUS

---

Lähtettäjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Neuvosto

---

Ed. asiak. nro: 8830/18 + ADD1

Kom:n asiak. nro: 14875/16

---

Asia: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, uudesta mahdollisuudesta ja toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi sekä direktiivin 2012/30/EU muuttamisesta  
– Osittainen yleisnäkemys

---

## I JOHDANTO

Komissio toimitti 23. marraskuuta 2016 neuvostolle ja Euroopan parlamentille ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, uudesta mahdollisuudesta ja toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi sekä direktiivin 2012/30/EU muuttamisesta (ehdotettu "maksukyvyttömyysdirektiivi").

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 53 ja 114 artiklaan, joten siihen sovelletaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä.

Ehdotus on pääomamarkkinaunionia koskevan suunnitelman ja sisämarkkinastrategian keskeinen tulos. Sen tavoitteena on karsia pääoman vapaan liikkumisen suurimpia esteitä, jotka johtuvat jäsenvaltioiden uudelleenjärjestely- ja maksukyvyttömyysmenettelyiden eroista, ja varmistaa, että taloudellisissa vaikeuksissa olevilla elinkelpoisilla yrityksillä ja yrittäjillä on mahdollisuus turvautua tehokkaisiin ennaltaehkäiseviin uudelleenjärjestelyihin ja toisen mahdollisuuden menettelyihin siten, että samalla suojataan velkojien oikeudet edut.

Komission perusteluiden mukaisesti tavoitteena on tasapainottaa toimijoiden – velallisten, velkojien, työntekijöiden ja laajemmin yhteiskunnan – edut antamalla jäsenvaltioille mahdollisuuksia joustaa direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa.

Komission pankkiunioniin liittyvien toimien yhteydessä ehdotuksella pyritään myös vaikuttamaan ehkäisevästi järjestämättömien lainojen kasautumiseen.

Asian käsittely on puheenjohtajavaltio Bulgarialle yksi tärkeimmistä lainsäädäntöprioriteeteista.

Neuvostossa käytiin periaatekeskustelut kesäkuussa 2017 (9316/17) ja joulukuussa 2017 (15201/17), ja yksityisoikeustyöryhmä (maksukyvyttömyys) jatkoi niiden pohjalta direktiiviehdotuksen käsittelyä tiivistä tahtia.

Käsittelyissä puheenjohtajavaltio Bulgaria keskittyi hyvän kompromissin löytämiseen III osaston (Veloista vapauttaminen ja liiketoimintakielto), IV osaston (Toimenpiteet uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi) ja V osaston (Uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen seuranta) osalta.

Yksityisoikeustyöryhmän (maksukyvyttömyys) keskusteluissaan saavuttaman huomattavan edistyksen huomioon ottaen puheenjohtajavaltio katsoo, että direktiiviehdotuksen III, IV ja V osaston artiklojen tekstistä ja muutamista johdanto-osan kappaleista voidaan muodostaa osittainen yleisnäkemyksen. Kyseisiä osastoja koskevaan kompromissiehdotukseen on sisällytetty myös niihin liittyvät määritelmät "yrittäjä" ja "täysimittainen veloista vapauttaminen".

Muita osastoja (I, II ja VI osastot) ja jäljellä olevia johdanto-osan kappaleita käsitellään myöhemmin vielä teknisellä tasolla.

Pysyvien edustajien komitea kannatti 23. toukokuuta 2018 yleisesti puheenjohtajavaltion kompromissia (jonka pääkohdat on kuvailtu tämän ilmoituksen liitteessä) ja päätti toimittaa kompromissipaketin tämän ilmoituksen lisäyksen 1 mukaisena neuvoston hyväksyttäväksi ehdotuksen III, IV ja V osastoa koskevana osittaisena yleisnäkemyksenä.

Euroopan parlamentti käsittelee asiaa oikeudellisten asioiden valiokunnassa. Valiokunta äänestää mietintöluonnoksesta todennäköisesti heinäkuussa 2018.

## **II PÄÄTELMÄ**

Tämän herkän tasapainon säilyttämiseksi neuvostoa pyydetään

- a) hyväksymään kompromissipakettina tämän ilmoituksen lisäyksessä 1 oleva ehdotus III, IV ja V osastoa koskevaksi osittaiseksi yleisnäkemykseksi,
- b) panemaan merkille, että jäljellä olevia I, II ja VI osastoa käsitellään myöhemmin teknisellä tasolla ja ne toimitetaan myöhemmin neuvoston hyväksyttäviksi yleisnäkemyksenä.

## **KOMPROMISSIPAKETIN PÄÄKOHDAT**

### **A) Veloista vapauttaminen**

#### ***a) Mahdollisuus vapautua veloista***

Jäsenvaltiot hyväksyivät jo neuvottelujen alkuvaiheessa yleisesti periaatteen, että rehelliselle yrittäjälle, josta on tullut maksukyvytön, olisi annettava uusi mahdollisuus siten, että hänet vapautetaan veloistaan tietyn ajan kuluttua. Muutamat jäsenvaltiot kuitenkin katsoivat, että veloista vapauttaminen edellyttäisi sitä, että yrittäjä on ensin julistettu maksukyvyttömäksi. Kyseiset jäsenvaltiot eivät halunneet, että ne veloitettaisiin antamaan yrittäjälle mahdollisuus täysimittaiseen veloista vapauttamiseen jo siinä vaiheessa, kun hän on ylivelkaantunut mutta ei vielä maksukyvytön.

Tämän valossa kompromissipaketti edellyttää jäsenvaltioiden säätävän ainakin yhdestä menettelystä, joka johtaa maksukyvyttömän yrittäjän veloista vapauttamiseen, mutta antaa jäsenvaltioiden tulkita maksukyvyttömyyden käsitettä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tähän kansalliseen tulkintaan voidaan sisällyttää ylivelkaantuneisuuden periaate. Toisaalta jäsenvaltioille annetaan myös mahdollisuus edellyttää, että toiminta, johon velat liittyvät, on lopetettu.

### ***b) Veloista vapauttamiseen kuluva aika***

Jäsenvaltioiden näkemykset poikkesivat toisistaan siinä, kuinka pitkän ajanjakson jälkeen velallinen olisi kokonaan vapautettu veloistaan ja missä vaiheessa ajanjakso alkaisi kulua. Suuri joukko jäsenvaltioita kuitenkin hyväksyi komission ehdottaman kolmen vuoden enimmäisajan, kun taas muutamat jäsenvaltiot pitivät sitä liian lyhyenä.

Näiden vastakkaisten kantojen sovitteluksi kompromissiehdotuksessa määritellään yleisenä sääntönä, että veloista vapauttamiseen kuluva aika olisi enimmillään kolme vuotta. Siinä kuitenkin annetaan jäsenvaltioille laajat mahdollisuudet määritellä oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, milloin mahdollisuutta veloista vapauttamista koskevaan menettelyyn voidaan rajoittaa, aikaa pidentää tai menettely peruuttaa. Jäsenvaltiot voivat myös kansallisen lainsäädäntönsä perusteella sulkea tietyntylaisia velkoja menettelyn ulkopuolelle.

### ***c) Vapauttamisajan alkaminen***

Vapauttamisajan alku osoittautui tärkeäksi aiheeksi keskusteluissa, sillä jäsenvaltioissa on hyvin erilaisia maksukyvyttömyys- ja uudelleenjärjestelymenettelyjä. Koska komissio oli ehdottanut eron tekemistä yrittäjän omaisuuserien likvidaatioon johtavan menettelyn ja takaisinmaksusuunnitelman sisältävien menettelyjen välille, muutamat jäsenvaltiot ilmoittivat, että niillä on menettelyjä, joihin sisältyy sekä likvidatio että takaisinmaksusuunnitelma.

Kompromissitekstin tavoitteena on varmistaa tasapuoliset edellytykset kaikentyypisille menettelyille: se sisältää vaihtoehtoja jäsenvaltioille, joilla on menettelyjä, jotka sisältävät takaisinmaksusuunnitelman, omaisuuserien rahaksi muuttamisen tai näiden yhdistelmän, ja se antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden valita vapaasti jonkin kyseisistä vaihtoehdoista niiden soveltaessa säännöksiä.

## **B Toimenpiteet uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi**

### ***a) Lainkäyttö- ja hallintoviranomaiset***

Jäsenvaltiot ilmoittivat jo neuvottelujen alkuvaiheessa, että direktiivin olisi noudatettava jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatetta. Oikeuslaitoksen organisaatio on menettelyllisen itsemääräämisoikeuden tärkeä tekijä. Toisaalta on selvää, että taloudellisesta näkökulmasta maksukyvyttömyysmenettelyt on suoritettava tehokkaasti ja ne edellyttävät tuomareilta koulutusta ja riittävää asiantuntemusta.

Jäsenvaltion oikeuslaitoksen poliittisen herkkäluonteisuuden vuoksi kompromissiteksti rajoittuu periaatteisiin pohjautuvaan toimintatapaan ja edellyttää, että maksukyvyttömyyttä, uudelleenjärjestelyjä ja veloista vapauttamista käsittelevillä lainkäyttö- ja hallintoviranomaisilla on asianmukainen koulutus ja riittävä asiantuntemus. Se edellyttää myös, että menettelyt hoidetaan tehokkaasti. Siitä huolimatta ehdotus jättää jäsenvaltioille laajan tulkintavaran säännösten täytäntöönpanossa.

### ***b) Uudelleenjärjestelystä, maksukyvyttömyydestä ja veloista vapauttamisesta vastaavat selvittäjät***

Neuvottelujen aikana jäsenvaltiot olivat lähes yksimielisiä siitä, että selvittäjien määräämistä, valintaa, valvontaa ja palkkausta koskevat vaatimukset uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevissa menettelyissä olivat komission ehdotuksessa liian kuvailevia. Lainkäyttö- ja hallintoviranomaisia koskevien säännösten osalta jäsenvaltiot toivoivat enemmän periaatteisiin pohjautuvaa lähestymistapaa.

Kompromissitekstissä säännöksiä on sen vuoksi yksinkertaistettu ja niihin on otettu jotakin selvittäjien määräämistä, valintaa, valvontaa ja palkkausta koskevia yleisiä periaatteita, joita jäsenvaltioiden on noudatettava oikeusjärjestelmiensä puitteissa. Näihin säännöksiin sisältyy vaatimuksia, jotka koskevat selvittäjien koulutusta ja asiantuntemusta sekä kelpoisuuskriteereitä selvittäjän määräämiseksi tietyssä tapauksessa. Ehdotuksessa jäsenvaltiot veloitetaan myös valvomaan selvittäjiä ja toteuttamaan tehokkaita toimenpiteitä tehtävässään suoriutumattomien selvittäjien vastuuvollisuuden varmistamiseksi. Jäsenvaltioille sallitaan kuitenkin laaja tulkintavara näiden säännösten soveltamisessa.

### *c) Sähköisten viestintävälineiden käyttö*

Vaikka kaikki jäsenvaltiot ovat yleisesti yksimielisiä siitä periaatteesta, että menettelyn osapuolten olisi voitava suorittaa menettelyn tietyt vaiheet digitaalisesti, monet niistä varoittivat, että hyvin toimivan sähköisen järjestelmän käyttöönotto veisi kauan ja sillä olisi huomattava vaikutus kansallisiin talousarvioihin. Vaikka joissakin maissa menettelyjen digitalisointi on käynnissä, suuri joukko jäsenvaltioita toivoi säännökselle pidempää täytäntöönpanoaikaa sekä sitä, että menettelyihin liittyvien toimien määrä rajoitettaisiin toimiin, jotka voidaan panna täytäntöön kohtuullisessa ajassa ja jotka liittyvät erityisesti uudelleenjärjestelyjä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskeviin menettelyihin.

Vaikka kompromissiteksti yhä edellyttää, että jäsenvaltiot mahdollistavat tiettyjen menettelyjä koskevien toimien toteuttamisen digitaalisesti, asianomainen säännös rajoittuu niihin menettelyjä koskeviin toimiin, jotka voidaan kohtuullisesti toteuttaa tietyissä aikarajoissa. Säännöksen täytäntöönpanoaikaa on myös pidennetty kolmesta viiteen vuoteen yleisesti ja seitsemään vuoteen vastalauseiden jättämisen ja muutoksenhaun osalta.

### **C) Uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen seuranta**

Vaikka jäsenvaltiot olivat yksimielisiä siitä periaatteesta, että luotettavat ja vertailukelpoiset tiedot ovat hyödyllisiä kansallisten maksukyvyttömyys- ja uudelleenjärjestelymenettelyjen tehokkuuden seurannassa ja niiden osa-alueiden osoittamisessa, joilla tarvitaan toimenpiteitä, useimmat jäsenvaltiot ilmoittivat, että komission ehdotuksessa vaadittavat tiedot olivat liian kuvailevia, niitä olisi hyvin vaikea koota eivätkä ne olisi vertailukelpoisia keskenään. Sen vuoksi jäsenvaltiot sopivat, että säännös on rajattava koskemaan keskeisiä tietoja, joiden avulla komissio voi määrittää olennaisia tietoja ekstrapoloimalla.

Sen vuoksi säännöstä on kompromissitekstissä yksinkertaistettu, ja jäsenvaltiot veloitetaan toimittamaan vain ne tiedot, joiden ne katsovat olevan saatavissa.